

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Піддубна О. Предметні компетентності в підготовці вчителя образотворчого мистецтва

Піддубна Оксана – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Житомирського державного університету імені Івана Франка

«Предметні компетентності в підготовці вчителя образотворчого мистецтва».

тел. **097 78 02 371**

oksana-poddubnaja00@ukr.net

Тези прошу опублікувати в розділі: суспільних (соціологія, філософія, педагогіка, психологія) наук, «Педагогіка».

Назва тези: **Предметні компетентності в підготовці вчителя образотворчого мистецтва**

Житомир. № 10 відділення Нової пошти, контактний телефон 0977802371

Піддубна Оксана Михайлівна.

Оксана Піддубна
(Житомир, Україна)

ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

В умовах переходу нашої країни до ринкових відносин професійно-художня освіта як складова системи освіти України має бути зорієнтована на задоволення запитів різних галузей науки, техніки, економіки і сфери мистецтва у компетентних, кваліфікованих фахівцях з високим рівнем культури, духовності, соціальної та творчої активності.

У зв'язку із цим одним із основних завдань педагогічної науки в Україні є вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей, зокрема вчителя образотворчого мистецтва, який повинен не тільки володіти вміннями і навичками, але й глибоко розуміти, відчувати сутність мистецтва, а головне – бути творчо активним у всіх життєвих ситуаціях.

Професійна підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва стала предметом окремих досліджень Т. Міхової, Г. Сотської, О. Ткачука та інших учених, які ґрунтовно розробили проблему формування готовності студентів до організації різних видів художньо-творчої діяльності.

Слушним є твердження Л. Масол, яка пропонує всі компетентності, що формуються у процесі загальної мистецької освіти, розділити на групи: особистісні: загальнокультурні (ціннісно-орієнтаційні, художньо-світоглядні, культуротворчі, культурно-дозвіллеві); спеціальні або художньо-естетичні (мистецький тезаурус, ментальний естетичний досвід, художньо-творчі здібності, художньо-образне мислення, естетичне ставлення); функціональні компетентності: предметні (музичні, образотворчі, театральні, хореографічні тощо); міжпредметні – галузеві (художньо-естетичні) та міжгалузеві (художньо-гуманітарні); метапредметні (загальнонавчальні) – інформаційно-пізнавальні (здатність до пошуку та оперування художньою інформацією),

саморегуляція (уміння організувати та контролювати власну художню діяльність, здатність до самовдосконалення шляхом мистецької самоосвіти та самовиховання) та соціальні компетентності: комунікативні (здатність до спілкування з приводу мистецтва, естетичних цінностей); соціально-практичні (здатність до співпраці у сфері мистецтва, до роботи в команді) [7, с. 25-26].

Тому навчатися за освітньою програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (образотворче мистецтво) спеціалізація: художня культура передбачає опанування майбутнім фахівцем змісту навчальних дисциплін з теорії та методики організації процесу викладання образотворчого мистецтва та художньої культури в середньому навчальному закладі, набуття умінь застосування форм, методів та засобів навчання, контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальних дисциплін; набуття умінь та навичок організації навчального процесу, творчого використання знань при розробці спеціальних навчальних курсів у середніх навчальних закладах, володіння методикою викладання спеціальних художніх дисциплін (живописом, малюнком, композицією, комп'ютерною графікою, кресленням, технічною творчістю, декоративним мистецтвом, художньою культурою) використання активних методів навчання; здійснення планування та самоорганізації власної професійної діяльності у середній школі та позашкільних навчальних закладах; організації виховної роботи з учнями середніх та позашкільних навчальних закладів [2, с. 163].

Метою програми є набуття професійної кваліфікації для викладання в середній школі. Фахівцям освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр відповідно до наказу МОН № 586 від 13.05.2014 присвоюється професійна кваліфікація вчителя образотворчого мистецтва та художньої культури.

Вчителі образотворчого мистецтва та художньої культури забезпечують змістову лінію освітньої галузі «Естетична культура» (візуальна (образотворча) та культурологічна).

Програмні компетентності: *інтегральна компетентність* – здатність

розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми освітньої галузі «Естетична культура» (змістові лінії: візуальна (образотворча) та культурологічна) у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачають застосування певних теорій та методів відповідної науки. *Загальні компетентності* – комунікаційні навички, навички роботи в команді, планування та управління часом, прийняття рішень, цінування різноманітності та мультикультурності, здатність до критики та самоконтролю, здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, міцне знання професії на практиці. *Спеціальні або фахові* – студенти повинні ефективно працювати в таких напрямках галузі знань «Естетична культура» як візуальна (образотворча) та культурологічна. Дані компетентності пов'язані з усвідомленням студентами важливості свого навчання, засвоєння нових знань у галузі пластичних видів мистецтва (знання особливостей художньої мови, становлення різних видів, жанрів, стильових напрямів пластичного мистецтва у їхньому історичному розвитку, основ кольорознавства, побудови композиції, законів відображення глибини простору та об'єму на площині, закономірностей будови форми, конструкції предметів та об'єктів, спеціальної мистецтвознавчої термінології, поширених національних та всесвітньо відомих заходів культурного та мистецького життя тощо), оцінювання та інтерпретації художніх творів. [3, с. 412].

Фахівці можуть викладати: образотворче мистецтво, художню культуру та спеціальні художні дисципліни (живопис, малюнок, композицію, декоративне мистецтво, графічний дизайн, комп'ютерну графіку, креслення, технічну творчість) можуть проводити гуртки, факультативи, курси за вибором, що розширюють обрану навчальним закладом спеціалізацію.

Професійна діяльність вчителя образотворчого мистецтва та художньої культури включає: розробку і модифікацію навчальних програм; проведення уроків, консультацій; організація і проведення художніх виставок; участь у прийнятті рішень стосовно організації навчання у середніх навчальних закладах й аналогічній діяльності; проведення навчально-виховних заходів з метою

вдосконалення і розвитку концепцій, теорій і методів, які можуть бути застосовані у навчальній діяльності; участь у навчально-виховному процесі; підготовка навчальних підручників, посібників; керівництво практичною роботою учнів; проведення, перевірку й оцінку контрольних, творчих робіт [3, с. 412-413].

Отже предметні компетентності в професійній підготовці вчителя образотворчого мистецтва, який повинен не тільки володіти вміннями і навичками, але й глибоко розуміти, відчувати сутність мистецтва, а головне – бути творчо активним у всіх життєвих ситуаціях є одними із основних завдань педагогічної науки в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Масол Л.М. Компетентностный подход как фактор модернизации художественного образования // Современное музыкальное и художественное образование: опыт, проблемы, перспективы: Материалы Междунар. науч.-практ. конф. – М., 2006. – С. 24–27.
2. Піддубна О. М. Організація конкурсів і виставок творчих робіт студентів як інноваційний метод професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва / О. М. Піддубна // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (Педагогічні науки). – 2012. – № 22 (257) листопад. – С. 161 – 167
3. Піддубна О. М. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі вивчення предметів «малюнок» й «живопис» при виконанні начерків // Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку : зб. наук. праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І Франка, 2012. – С. 410 – 415.
4. <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>